

**RADA
EURÓPSKEJ ÚNIE**

**V Bruseli 15. novembra 2010 (23.11)
(OR. en)**

16156/10

LIMITE

**DROIPEN 130
MIGR 115
CODEC 1248**

POZNÁMKA

Od: Predsedníctvo

Komu: COREPER

Č. predch. dok.: 157575/10 DROIPEN 117 MIGR 110 CODEC 1142

Predmet: Návrh smernice Európskeho parlamentu a Rady o predchádzaní obchodovaniu s ľuďmi a boji proti nemu a o ochrane obetí, ktorou sa zrušuje rámcové rozhodnutie 2002/629/SVV
– finalizácia návrhu znenia na účely dosiahnutia dohody v prvom čítaní

Further to the submission by the Commission of the above proposal in March 2010 and the general approach of the Council reached at the Council (JHA) on 4 June 2010, the LIBE/FEMM Committees of the European Parliament adopted draft amendments to this initiative during an orientation vote held on 2 September 2010.

Subsequently, the Presidency, acting on behalf of the Council, entered into negotiations with representatives of the European Parliament and of the Commission with a view to reaching an agreement on the text in first reading.

Three trilogues took place on 14 September, 5 October and 27 October respectively. Each trilogue was prepared at Council level by the Working Party on Substantive Criminal Law (DROIPEN) on the basis of a table submitted by the Presidency comparing the positions of the institutions and submitting compromise proposals.

A fourth trilogue took place on 11 November. The position of the Council was prepared by JHA Counsellors and discussed in Coreper on 3 November 2010.

The Presidency submits in Annex a consolidated version of the text. Parts which are underlined indicate the changes compared to the Council general approach of 4 June 2010. **Parts which are underlined and in bold** indicate recent changes brought to the text.

The text contained in Annex is submitted to Coreper as a package for a final compromise with the European Parliament, bearing in mind that the vote on this file in the LIBE/FEMM committee is scheduled for 29-30 November 2010.

The Presidency is of the opinion that an agreement in first reading is possible and should be based on two elements.

1. Maintaining the Council position on major issues of substantive criminal law

As discussed previously in Coreper, the European Parliament insisted strongly from the start on four issues which were of fundamental importance for it:

- **The level of penalties** (Article 4): the Parliament insists on levels of 6 and 12 years whereas the Council cannot accept levels above 5 and 10 years;
- **The extraterritorial jurisdiction** (Article 9): the European Parliament insists on establishing jurisdiction for offences committed by an habitual resident, whereas Coreper clearly indicated that such extension is not acceptable and that there is no margin of manoeuvre;
- **The criminalisation of the users of services of trafficking in human beings** (Article 15(4)) which is requested by the Parliament but which most delegations strongly oppose;
- **The Anti-Trafficking Coordinator.**

These issues were crucial because they are related to fundamental principles of criminal law or raised institutional issues. Discussions in Council demonstrated that the first three issues were the primary source of concerns of delegations with regard to negotiations with the Parliament, including for future instruments in this sector. Following the mandate given to it by the Council's bodies, the Presidency has therefore firmly maintained the position of the Council on these first three points which soon made the negotiation very difficult.

At the last trilogue which took place on 11 November 2010, the Parliament made it very clear that an agreement on this instrument without any flexibility from the Council on these issues seemed difficult to achieve. However, the Parliament remained open to trying to find an adequate balance in the context of a package.

2. Finding a compromise on the Anti-Trafficking Coordinator

In the Stockholm Programme, the European Council invited “*the Council to consider establishing an EU Anti-Trafficking Coordinator (ATC) and, if it so decides, to determine the modalities therefore in such a way that all competences of the Union can be used in the most optimal way in order to reach a well coordinated and consolidated EU policy against trafficking*”. The Commission has already opened a vacancy for a high level post with a five years mandate for an ATC in its DG Home Affairs. The selection procedure will end in a few weeks.

For the European Parliament, the initiative taken by the Commission is not enough to ensure that an ATC is established on a permanent basis. Consequently, the European Parliament insists on creating a legal basis for the ATC through a specific Article in this Directive. The Presidency's attempts to limit references to the ATC to the recitals were rejected.

It is very clear that the only way to reach an agreement on this Directive, in the short or long term, especially without having to change the Council position on the three issues mentioned above, will imply to move in the direction of the Parliament, to some extent, on this key issue of the ATC.

Both the Council and the Commission insisted on the fact that the Directive is directed to Member States and that it is therefore not an appropriate instrument to regulate issues relating to the ATC itself. The Presidency is of the opinion that this position must be maintained and should constitute a red line for the Council.

This being said, the Presidency is also of the opinion that this still leaves some room for manoeuvre for a compromise ensuring sufficient visibility for the ATC in the operative part of the instrument without making this Directive a legal basis for the ATC.

The Presidency suggests to insert an Article 16a which would be drafted along the following lines:

“Article 16a

Coordination of the EU approach on trafficking in human beings

In order to contribute to a coordinated and consolidated approach of the European Union against trafficking in human beings, Member States shall facilitate the tasks of the Anti-Trafficking Coordinator (ATC). In particular Member States shall transmit to the ATC relevant information, including information referred to in Article 16, in order to enable the ATC to report [every two years] [on a regular basis] on the progress made in the fight against trafficking in human beings."

Other changes proposed by the Presidency following the last trilogue are highlighted in the Annex. The Presidency is of the opinion that these are of minor importance compared to the issues detailed above, but insists on the fact that they form part of the package.

The Presidency is of the opinion that the flexibility demonstrated by the European Parliament on the main substantive criminal law issues with a view to reaching a first reading agreement provides an opportunity that should be seized.

In the light of the above, Coreper is invited to accept the compromise package contained in the Annex.

Návrh

SMERNICA EURÓPSKEHO PARLAMENTU A RADY

**o predchádzaní obchodovaniu s ľudmi a boji proti nemu a o ochrane obetí, ktorou sa zrušuje
rámcové rozhodnutie 2002/629/SVV**

EURÓPSKY PARLAMENT A RADA EURÓPSKEJ ÚNIE,

so zreteľom na Zmluvu o fungovaní Európskej únie, a najmä na jej článok 82 ods. 2 a článok 83 ods. 1,

so zreteľom na návrh Európskej komisie,

so zreteľom na stanovisko Európskeho hospodárskeho a sociálneho výboru,

so zreteľom na stanovisko Výboru regiónov,

po predložení návrhu legislatívneho aktu národným parlamentom,

konajúc v súlade s riadnym legislatívnym postupom,

keďže:

- (1) Obchodovanie s ľuďmi predstavuje závažný trestný čin, páchaný často v rámci organizovanej trestnej činnosti, ako aj závažné porušenie základných práv, pričom Charta základných práv Európskej únie ho výslovne zakazuje. (...) Predchádzanie obchodovaniu s ľuďmi a boj proti nemu je prioritou EÚ a jej členských štátov.
- (1a) Táto smernica je súčasťou ucelenej činnosti v boji proti obchodovaniu s ľuďmi vrátane opatrení zahŕňajúcich tretie krajiny, ako sa uvádza v „dokumente o konkrétnych opatreniach na posilnenie vonkajšieho rozmeru EÚ v boji proti obchodovaniu s ľuďmi; Na ceste k ucelenej činnosti EÚ v boji proti obchodovaniu s ľuďmi“. V tejto súvislosti by sa mala vyvíjať činnosť aj v krajinách mimo EÚ, odkiaľ obeť pochádzajú, alebo cez ktoré sa uskutočňuje ich presun, aby sa zvýšila informovanosť, znížila zraniteľnosť, poskytla podpora a pomoc obetiam, bojovalo proti prvotným príčinám obchodovania s ľuďmi a poskytla podpora jednotlivým krajinám pri tvorbe vhodných právnych predpisov proti obchodovaniu s ľuďmi.
- (1b) V tejto smernici sa uznáva rodovo špecifická povaha obchodovania s ľuďmi a skutočnosť, že so ženami a mužmi sa často obchoduje na odlišné účely. **Opatrenia pomoci a podpory by preto mali byť v oblastiach, kde je to potrebné, tiež rodovo špecifické.** Tlakové a motivačné faktory sa môžu líšiť podľa dotknutých sektorov, ako napríklad obchodovanie s ľuďmi pre odvetvie sexuálnych služieb alebo na účely vykorisťovania práce napríklad v stavebníctve, poľnohospodárstve alebo v rámci domáceho nevoľníctva.
- (2) Európska únia je odhodlaná predchádzať obchodovaniu s ľuďmi a bojovať proti nemu, ako aj chrániť práva osôb, ktoré sa stali predmetom takéhoto obchodovania. Na tento účel sa prijalo rámcové rozhodnutie Rady 2002/629/SVV z 19. júla 2002 o boji proti obchodovaniu s ľuďmi, ako aj plán EÚ osvedčených postupov, noriem a spôsobov práce pre boj proti obchodovaniu s ľuďmi a jeho predchádzanie (2005/C 311/01). (...) Okrem toho sa otázke boja proti obchodovaniu s ľuďmi dala jednoznačná priorita v Štokholmskom programe, ktorý prijala Európska rada. Mali by sa pripraviť ďalšie opatrenia, ako napríklad podpora vypracovania spoločných všeobecných ukazovateľov EÚ na identifikáciu obetí obchodovania s ľuďmi, a to prostredníctvom výmeny najlepších postupov medzi relevantnými aktérmi, konkrétne medzi verejnými a súkromnými sociálnymi službami.

- (2a) Orgány presadzovania práva členských štátov by mali naďalej spolupracovať, aby sa zlepšil boj proti obchodovaniu s ľuďmi. V tejto súvislosti je nevyhnutná úzka cezhraničná spolupráca vrátane výmeny informácií a najlepších postupov, ako aj pokračovanie v otvorenom dialógu medzi políciou, justičnými a finančnými orgánmi členských štátov. Koordináciu vyšetrovania a stíhania prípadov obchodovania s ľuďmi by mala uľahčiť posilnená spolupráca s Europolom a Eurojustom, zriaďovanie spoločných vyšetrovacích tímov, ako aj vykonávanie rámcového rozhodnutia Rady 2009/948/SVV o predchádzaní kolíziám pri výkone právomoci v trestných veciach a ich urovnávaní.
- (2b) Členské štáty by mali podporovať organizácie občianskej spoločnosti vrátane uznávaných a aktívnych mimovládnych organizácií v tejto oblasti práce s obetami obchodovania s ľuďmi, a úzko s nimi spolupracovať, a to najmä pri vypracúvaní politických iniciatív, informačných a osvetových kampaniach, výskumných a vzdelávacích programoch, odbornej príprave, ako aj sledovaní a hodnotení vplyvu opatrení boja proti obchodovaniu s ľuďmi.
- (3) Táto smernica vychádza z integrovaného a uceleného prístupu k boju proti obchodovaniu s ľuďmi zameraného na ľudské práva a pri jej vykonávaní by sa mala zohľadniť smernica Rady 2004/81/ES z 29. apríla 2004 o povoleniach na trvalý pobyt, vydávaných štátnym príslušníkom tretích krajín, ktorí sú obetami nezákonného obchodovania s ľuďmi alebo ktorí boli predmetom konania umožňujúceho nelegálne prisťahovalectvo a ktorí spolupracovali s príslušnými orgánmi, a smernica Európskeho parlamentu a Rady 2009/52/ES z 18. júna 2009, ktorou sa stanovujú minimálne normy pre sankcie a opatrenia voči zamestnávateľom štátnych príslušníkov tretích krajín, ktorí sa neoprávnene zdržiavajú na území členských štátov. Hlavnými cieľmi tejto smernice sú dôslednejšia prevencia, stíhanie a ochrana práv obetí. Smernica tiež vychádza z chápania rôznych foriem obchodovania s ľuďmi v ich súvislostiach a jej cieľom je zabezpečiť, aby sa každá forma riešila najúčinnějšími opatreniami.
- (3a)** Deti sú zraniteľnejšie, a preto sú vystavené väčšiemu riziku, že sa stanú obetami obchodovania s ľuďmi. Ustanovenia tejto smernice sa musia uplatňovať s osobitným zreteľom na najlepší záujem dieťaťa v súlade s Chartou základných práv Európskej únie a Dohovorom Organizácie Spojených národov o právach dieťaťa.

- (4) Protokol Organizácie Spojených národov z roku 2000 o prevencii, potláčaní a trestaní obchodovania s ľuďmi, osobitne so ženami a deťmi, dopĺňujúci Dohovor Organizácie Spojených národov proti nadnárodnému organizovanému zločinu a Dohovor Rady Európy z roku 2005 o boji proti obchodovaniu s ľuďmi predstavujú kľúčové kroky v procese zlepšovania medzinárodnej spolupráce zameranej proti obchodovaniu s ľuďmi. Treba poznamenať, že dohovor Rady Európy obsahuje hodnotiaci postup, ktorý tvorí skupina expertov pre boj proti obchodovaniu s ľuďmi (GRETA) a výbor zmluvných strán. **(...) Mala by sa podporovať koordinácia medzi medzinárodnými organizáciami s právomocou vo veciach boja proti obchodovaniu s ľuďmi, aby sa predišlo zdvojeniu práce.**
- (4a) **Touto smernicou nie je dotknutá zásada zákazu vyhostenia alebo vrátenia (zásada „non-refoulement“) v súlade s Dohovorom z 28. júla 1951 o právnom postavení utečencov (Ženevský dohovor) a v súlade s článkom 4 a článkom 19 ods. 2 Charty základných práv Európskej únie.**
- (5) V snahe reagovať na najnovší vývoj v obchodovaní s ľuďmi sa touto smernicou zavádza v porovnaní s rámcovým rozhodnutím 2002/629/SVV širšie poňatie toho, čo by sa malo považovať za obchodovanie s ľuďmi, a preto zahŕňa aj ďalšie formy vykorisťovania. V kontexte tejto smernice by sa nútené žobranie malo považovať za formu nútenej práce alebo služby, ako sa vymedzuje v Dohovore Medzinárodnej organizácie práce č. 29 z 29. júna 1930 o nútenej alebo povinnej práci. Z tohto dôvodu vykorisťovanie na žobranie **vrátane využívania nezaopatrenej** obete obchodovania s ľuďmi na žobranie **spadá do vymedzenia pojmu obchodovania s ľuďmi**, len ak sú prítomné všetky prvky nútenej práce alebo služby. So zreteľom na príslušnú judikatúru by sa platnosť prípadného súhlasu s vykonávaním takejto služby mala posudzovať individuálne v každom jednotlivom prípade. V prípade dieťaťa by sa však prípadný súhlas nikdy nemal považovať za platný. Pojem „vykorisťovanie na trestnú činnosť“ by sa mal chápať ako vykorisťovanie osoby na páchanie takých trestných činov, ako sú okrem iného vreckové krádeže, krádeže v obchodoch, **obchodovanie s drogami** a iná podobná činnosť, ktorá je trestná a ktorá zahŕňa finančný prospech. Toto vymedzenie pojmu zahŕňa aj obchodovanie s ľuďmi na účely odberu orgánov, ktoré predstavuje hrubé narušenie ľudskej dôstojnosti a telesnej integrity, ako aj iné konania, **(...) ako napríklad prípady nelegálnej adopcie alebo núteného uzavretia manželstva, pokiaľ spĺňajú podstatné prvky skutkovej podstaty obchodovania s ľuďmi.**

- (6) Trestné sadzby uvedené v tejto smernici odrážajú znepokojenie, ktoré v členských štátoch rastie v súvislosti s vývojom fenoménu obchodovania s ľuďmi. Preto táto smernica vychádza zo záverov Rady z 24. – 25. apríla 2002 o prístupe, ktorý sa uplatňuje v súvislosti s aproximáciou trestov, pokiaľ ide o úrovne 3 a 4. V prípade, keď bol skutok spáchaný za určitých okolností, napríklad voči obzvlášť zraniteľnej obeti, by mal byť trest prísnejší. V prípade tejto smernice by k obzvlášť zraniteľným osobám mali patriť prinajmenšom všetky deti. Medzi ďalšie faktory, ktoré možno zohľadniť pri posudzovaní zraniteľnosti obete, patrí napríklad pohlavie, tehotenstvo, zdravotný stav a zdravotné postihnutie. V prípade obzvlášť závažných trestných činov, napríklad ak bol ohrozený život obete alebo trestný čin zahŕňal hrubé násilie, napríklad mučenie, nútené použitie drog/liekov, znásilnenie alebo iné závažné formy psychologického, fyzického alebo sexuálneho násillia, alebo sa iným spôsobom obeti spôsobila obzvlášť závažná ujma, malo by sa to odzrkadliť v osobitne prísnom treste. Ak sa na základe tejto smernice odkazuje na odovzdanie, musí sa tento odkaz vykladať v súlade s rámcovým rozhodnutím Rady 2002/584/SVV z 13. júna 2002 o európskom zatykači a postupoch odovzdávania osôb medzi členskými štátmi. **Pri výkone trestu by sa mala zohľadniť závažnosť spáchaného trestného činu.**
- (6a) V boji proti obchodovaniu s ľuďmi by sa plnej miere mali využiť existujúce nástroje týkajúce sa zaistenia a konfiškácie príjmov z trestnej činnosti, ako napríklad Dohovor OSN proti nadnárodnému organizovanému zločinu a protokoly k nemu, Dohovor Rady Európy o praní špinavých peňazí, vyhl'adávaní, zhabaní a konfiškácii ziskov z trestnej činnosti z roku 1990, rámcové rozhodnutie Rady (2001/500/SVV) z 26. júna 2001 o praní špinavých peňazí, identifikácii, vyhl'adávaní, zmrazení, zaistení a konfiškácii prostriedkov a príjmov z trestnej činnosti, rámcové rozhodnutie Rady (2005/212/SVV) z 24. februára 2005 o konfiškácii príjmov, nástrojov a majetku z trestnej činnosti. Malo by sa **podporovať** využitie zaistených a skonfiškovaných nástrojov a príjmov z trestných činov uvedených v tejto smernici na podporu pomoci a ochrany poskytovanej obetiam vrátane odškodnenia obetí a na podporu cezhraničných činností presadzovania práva v EÚ v oblasti boja proti obchodovaniu s ľuďmi.

- (7) Obete obchodovania s ľuďmi by v súlade so základnými zásadami právnych systémov príslušných členských štátov mali byť chránené pred trestným stíhaním alebo trestom za trestnú činnosť, medzi ktorú patrí napríklad používanie falošných dokumentov, alebo za porušenia právnych predpisov týkajúcich sa prostitúcie alebo prist'ahovalectva, ak k páchaníu tejto trestnej činnosti boli prinútené v priamej súvislosti s tým, že boli predmetom obchodovania s ľuďmi. Cieľom takejto ochrany je zabezpečiť dodržiavanie ľudských práv obetí, zabrániť ich ďalšej viktimizácii a motivovať ich, aby vystupovali ako svedkovia v trestnom konaní proti páchatel'om. Touto ochranou sa nevylučuje trestné stíhanie alebo uloženie trestu za trestné činy, ktoré osoba spáchala dobrovoľne alebo na ktorých sa dobrovoľne zúčastnila.
- (8) V záujme toho, aby vyšetrovanie a stíhanie trestných činov obchodovania s ľuďmi bolo úspešné, nemalo by ich začatie v zásade závisieť od oznámenia alebo obvinenia zo strany obete trestného činu. Ak si to vyžaduje (...) povaha skutku, trestné stíhanie by malo byť možné dostatočne dlhý čas po tom, ako obeť dosiahla plnoletosť. Dĺžka tohto času by sa mala určiť v súlade s príslušným vnútroštátnym právom. Príslušníci orgánov presadzovania práva a prokurátori by mali absolvovať vhodnú odbornú prípravu, okrem iného v záujme zlepšenia presadzovania práva a justičnej spolupráce na medzinárodnej úrovni. Osoby zodpovedné za vyšetrovanie a stíhanie takýchto trestných činov by tiež mali mať prístup k vyšetrovacím nástrojom, ktoré sa používajú v prípadoch organizovanej trestnej činnosti alebo inej závažnej trestnej činnosti; tieto nástroje môžu zahŕňať odpočúvanie, utajené sledovanie vrátane elektronického sledovania, monitorovanie bankových účtov alebo iné finančné vyšetrovanie.
- (9) S cieľom zabezpečiť účinné trestné stíhanie medzinárodných zločineckých skupín, ktorých centrum činnosti sa nachádza v niektorom členskom štáte a ktoré obchodujú s ľuďmi v tretích krajinách, by sa mala stanoviť právomoc vo veci obchodovania s ľuďmi, pokiaľ je páchatel' štátnym príslušníkom tohto členského štátu a trestná činnosť sa pácha mimo jeho územia. Podobne sa právomoc môže stanoviť vtedy, keď má páchatel' obvyklý pobyt v určitom členskom štáte a obeť je štátnym príslušníkom tohto členského štátu alebo v ňom má obvyklý pobyt, alebo keď sa trestný čin pácha v prospech právnickej osoby usadenej na území určitého členského štátu, pričom samotný trestný čin sa v oboch prípadoch pácha mimo územia daného členského štátu.

- (10) Zatiaľ čo v smernici Rady 2004/81/ES z 29. apríla 2004 o povoleniach na trvalý pobyt, vydávaných štátnym príslušníkom tretích krajín, ktorí sú obeťami nezákonného obchodovania s ľuďmi alebo ktorí boli predmetom konania umožňujúceho nelegálne prisťahovalectvo a ktorí spolupracovali s príslušnými orgánmi, sa ustanovuje vydávanie povolení na pobyt obetiam obchodovania s ľuďmi, ktorí sú štátnymi príslušníkmi tretích krajín, a v smernici Európskeho parlamentu a Rady 2004/38/ES z 29. apríla 2004 o práve občanov Únie a ich rodinných príslušníkov voľne sa pohybovať a zdržiavať sa v rámci územia členských štátov sa upravuje uplatňovanie práva občanov Únie a ich rodín voľne sa pohybovať a zdržiavať na území členských štátov vrátane ochrany pred vyhostením, v tejto smernici sa zavádzajú osobitné ochranné opatrenia v prospech všetkých obetí obchodovania s ľuďmi. V dôsledku toho sa táto smernica nezaoberá podmienkami ich pobytu na území členských štátov.
- (11) Je potrebné, aby obeť obchodovania s ľuďmi mohli účinne uplatňovať svoje práva. Z tohto dôvodu by sa im mala poskytovať pomoc a podpora pred trestným konaním, počas jeho trvania a primeraný čas aj po jeho skončení. Členské štáty by mali poskytnúť zdroje na podporu pomoci a ochrany poskytovanej obetiam. Poskytnutá pomoc a podpora by mali zahŕňať minimálny súbor opatrení, ktoré sú nevyhnutné, aby sa obeť mohla zotaviť a uniknúť páchateľom. Praktické vykonávanie takýchto opatrení by malo na základe individuálneho posúdenia v súlade s vnútroštátnymi postupmi zohľadňovať podmienky, kultúrny kontext a potreby dotknutej osoby. Osobe by sa mala poskytnúť pomoc a podpora, hneď ako vznikne odôvodnené podozrenie, že môže byť obeťou obchodovania s ľuďmi, a to bez ohľadu na jej ochotu alebo neochotu vystupovať ako svedok. V prípadoch, keď sa obeť nezdržiava v členskom štáte oprávnene, pomoc a podpora by sa mali poskytovať bezpodmienečne aspoň v čase na premyslenie. Ak sa daná osoba po skončení identifikačného procesu alebo uplynutí času na premyslenie nepovažuje za oprávnenú na získanie povolenia na pobyt alebo jej pobyt v krajine je neoprávnený z iného dôvodu, alebo ak obeť opustila územie dotknutého členského štátu, tento členský štát nie je povinný pokračovať v poskytovaní pomoci a podpory tejto osobe na základe tejto smernice. Poskytovanie pomoci a podpory by malo v prípade potreby pokračovať primeraný čas po trestnom konaní, napríklad ak prebieha liečba kvôli ťažkým fyzickým alebo psychickým dôsledkom trestného činu alebo ak je ohrozená bezpečnosť obeť v dôsledku jej výpovede v trestnom konaní.

- (12) V rámcovom rozhodnutí Rady 2001/220/SVV z 15. marca 2001 o postavení obetí v trestnom konaní sa ustanovuje súbor práv obetí v trestnom konaní vrátane práva na ochranu a odškodnenie. Okrem toho by sa obetiam obchodovania s ľuďmi mal bezodkladne poskytnúť prístup k právnomu poradenstvu a v súlade s postavením obetí v príslušnom systéme súdnictva aj k právnomu zastupovaniu, a to aj na účely uplatnenia nároku na odškodnenie. Takúto právnu pomoc by príslušné orgány mohli tiež poskytnúť na účely uplatnenia nároku na odškodnenie od štátu. Účelom právneho poradenstva je umožniť obetiam, aby boli informované a aby sa im poskytlo poradenstvo v súvislosti s rôznymi možnosťami, ktoré majú k dispozícii. Právne poradenstvo by mala poskytovať osoba, ktorá absolvovala zodpovedajúcu odbornú prípravu, pričom nemusí byť nevyhnutne právnikom. Právne poradenstvo a v súlade s postavením obetí v príslušnom systéme súdnictva aj právne zastupovanie by mali byť bezplatné minimálne v tých prípadoch, keď obeť nemá dostatočné finančné prostriedky, a to spôsobom, ktorý je v súlade s vnútroštátnymi postupmi členských štátov. Keďže je obzvlášť pravdepodobné, že takýmito zdrojmi nedisponujú obeť v detskom veku, malo by byť právne poradenstvo a právne zastupovanie pre ne prakticky (...) bezplatné. Okrem toho by sa na základe individuálneho posúdenia rizika vykonaného v súlade s vnútroštátnymi postupmi mala obetiam poskytnúť ochrana pred pomstou, zastrašovaním a rizikom opätovného zneužitia na obchodovanie.
- (13) Obete obchodovania s ľuďmi, ktoré už utrpeli následky zneužívania a ponižujúceho zaobchádzania, ktoré obchodovanie s ľuďmi bežne zahŕňa, ako napríklad sexuálne vykorisťovanie, znásilňovanie, praktiky podobné otroctvu alebo odber orgánov, by mali byť chránené pred sekundárnou viktimizáciou a ďalšou traumou počas trestného konania. Malo by sa prechádzať zbytočnému opakovaniu výsluchov počas vyšetrovania, stíhania a konania, ak je to vhodné, aj prostredníctvom vyhotovenia videozáznamu z týchto výsluchov v čo najskoršom štádiu konania. Na tento účel by sa s obeťami obchodovania s ľuďmi malo počas vyšetrovania a trestného konania zaobchádzať primerane podľa ich individuálnych potrieb. Posúdenie individuálnych potrieb by malo zohľadňovať také okolnosti, ako sú vek, tehotenstvo, zdravotný stav, zdravotné postihnutie a ďalšie osobné podmienky, ako aj fyzické a psychologické dôsledky trestnej činnosti, ktorej sa dotknutá osoba stala obeťou. O tom, či a akým spôsobom sa takéto zaobchádzanie uplatní, sa rozhodne v každom jednotlivom prípade na základe kritérií vymedzených vo vnútroštátnych právnych predpisoch, v pravidlách týkajúcich sa diskrečného práva justičných orgánov, praxou a v usmerneniach.

(13a) Opatrenia pomoci a podpory by sa mali obetiam poskytovať na základe obojstranného súhlasu a informovanosti. Obete by preto mali byť informované o dôležitých aspektoch týchto opatrení a opatrenia by sa nemali prijať bez ich súhlasu. Z odmietnutia opatrenia pomoci alebo podpory obeťou by pre dotknuté príslušné orgány členských štátov nemala vyplývať (...) povinnosť poskytnúť obeti alternatívne opatrenia.

(14) Okrem opatrení, ktoré sú dostupné všetkým obetiam obchodovania s ľuďmi, by mali členské štáty zabezpečiť, aby bola poskytovaná osobitná pomoc, podpora a ochranné opatrenia obetiam v detskom veku. Tieto opatrenia by sa mali poskytovať v najlepšom záujme dieťaťa a v súlade s Dohovorom OSN o právach dieťaťa. Ak nie je istý vek osoby, ktorá je obeťou obchodovania s ľuďmi, a existujú dôvody domnievať sa, že má menej ako 18 rokov, táto osoba by sa mala považovať za dieťa a mala by sa jej poskytnúť okamžitá pomoc, podpora a ochrana. Opatrenia na pomoc a podporu obetiam v detskom veku by sa mali zameriavať na ich fyzické a psychicko-sociálne zotavenie a na dlhodobé riešenie situácie danej osoby. Prístup k vzdelaniu by deťom pomohol znovu sa začleniť do spoločnosti. Vzhľadom na to, že obeť obchodovania s ľuďmi v detskom veku sú obzvlášť zraniteľné, mali by byť k dispozícii ďalšie ochranné opatrenia na ich ochranu počas vypočúvania a v priebehu vyšetrovania a trestného konania.

(14a) Osobitná pozornosť by sa mala venovať obetiam obchodovania s ľuďmi v detskom veku a bez sprievodu, pretože si vyžadujú osobitnú pomoc a podporu vzhľadom na ich mimoriadne zraniteľné postavenie. Od identifikácie obeť obchodovania s ľuďmi v detskom veku a bez sprievodu do nájdenia dlhodobého riešenia by mali členské štáty uplatňovať také opatrenia prijatia, ktoré zohľadňujú potreby dieťaťa, a mali by zabezpečiť, že sa uplatnia príslušné procesné záruky. Mali by sa prijať potrebné opatrenia, aby sa zabezpečilo, že v prípade potreby sa vymenuje opatrovník a/alebo zástupca maloletého, aby sa ochránili jeho najlepšie záujmy. Rozhodnutie o budúcnosti obeť obchodovania s ľuďmi v detskom veku by sa malo prijať čo najrýchlejšie, aby sa našlo dlhodobé riešenie založené na individuálnom posúdení najlepšieho záujmu dieťaťa, ktorý by mal byť prvoradý. Dlhodobým riešením by mohol byť návrat a reintegrácia v krajine pôvodu, integrácia v hostiteľskej krajine, priznanie postavenia podľa medzinárodných zmlúv alebo iného postavenia podľa vnútroštátneho právneho poriadku členských štátov.

(14b) Ak sa má podľa tejto smernice vymenovať opatrovník a/alebo zástupca dieťaťa, tieto úlohy by mohla vykonávať tá istá osoba alebo právnická osoba, inštitúcia alebo orgán verejnej moci.

- (15) Členské štáty by mali zaviesť a/alebo posilniť politiky zamerané na predchádzanie obchodovaniu s ľuďmi vrátane opatrení, ktoré odradzujú od dopytu, ktorý stimuluje akékoľvek formy vykorisťovania, alebo ho znižujú, a opatrení na zníženie rizika spočívajúceho v tom, že sa ľudia stanú obeťami obchodovania s ľuďmi, a to prostredníctvom výskumu, informovania, osvety a vzdelávania. V rámci týchto iniciatív by mali členské štáty uplatňovať prístup zohľadňujúci rodové hľadisko a práva dieťaťa. Všetci úradníci, ktorí môžu prichádzať do styku s obeťami a potenciálnymi obeťami obchodovania s ľuďmi, by mali absolvovať primeranú odbornú prípravu na účely identifikácie obetí a zaobchádzania s nimi. Táto odborná príprava by sa (...) mala podporovať v prípade členov nasledujúcich kategórií, ktorí môžu prichádzať do styku s obeťami: príslušníci polície a hraničnej stráže, imigrační úradníci, prokurátori, advokáti, sudcovia a súdni úradníci, inšpektori práce, sociálni pracovníci, pracovníci v oblasti starostlivosti o deti, zdravotnícky personál a konzulárni zamestnanci, avšak v závislosti od miestnych podmienok môže zahŕňať aj ďalšie skupiny úradníkov verejnej správy, ktoré môžu prichádzať do styku s obeťami obchodovania s ľuďmi pri svojej práci.
- (16) V smernici 2009/52/ES z 18. júna 2009, ktorou sa stanovujú minimálne normy pre sankcie a opatrenia voči zamestnávateľom štátnych príslušníkov tretích krajín, ktorí sa neoprávnene zdržiavajú na území členských štátov, sa ustanovujú sankcie proti takým zamestnávateľom štátnych príslušníkov tretích krajín neoprávnene sa zdržiavajúcich na území členských štátov, ktorí síce neboli obvinení ani odsúdení za obchodovanie s ľuďmi, využívajú však prácu alebo služby osoby, o ktorej vedia, že je obeťou takéhoto obchodovania. Členské štáty by okrem toho mali vziať do úvahy možnosť uloženia sankcií tým osobám, ktorí využívajú akúkoľvek službu osoby, o ktorej vedia, že je obeťou obchodovania s ľuďmi. Toto rozšírenie trestnosti by mohlo zahŕňať aj zamestnávateľov štátnych príslušníkov tretích krajín a štátnych príslušníkov EÚ s legálnym pobytom, ako aj tých, ktorí kupujú sexuálne služby od akejkoľvek osoby, ktorá bola predmetom obchodovania s ľuďmi, a to bez ohľadu na jej štátnu príslušnosť.

(17) Členské štáty by mali vytvoriť národné monitorovacie systémy, napríklad systém národných spravodajcov alebo iné rovnocenné mechanizmy, a to spôsobom, ktorý uznajú za vhodný v súlade so svojou vnútornou organizáciou a ktorý zohľadňuje potrebu minimálnej štruktúry s presne určenými úlohami, na účely posudzovania trendov v obchodovaní s ľuďmi, zberu štatistických údajov, merania výsledkov opatrení zameraných proti obchodovaniu s ľuďmi a pravidelného podávania správ. Títo národní spravodajcovia alebo rovnocenné mechanizmy už existujú ako neformálna sieť EÚ na základe záverov Rady zo 4. júna 2009. Koordinátor boja proti obchodovaniu s ľuďmi by sa mohol podieľať na práci tejto siete, ktorá poskytuje Únii a jej členským štátom objektívne, spoľahlivé, porovnateľné a aktuálne strategické údaje v oblasti obchodovania s ľuďmi a umožňuje výmenu skúseností a najlepších postupov v oblasti predchádzania obchodovaniu s ľuďmi a boja proti nemu na úrovni EÚ. Európsky parlament by mal mať možnosť zúčastňovať sa na spoločných aktivitách národných spravodajcov alebo rovnocenných mechanizmov.

(17a) EÚ by mala na účely hodnotenia výsledkov opatrení na boj proti obchodovaniu s ľuďmi nadalej rozvíjať svoju prácu na metodológiách a metódach zberu údajov na vypracovanie porovnateľných štatistík.

(17b) Na účely vypracovania konsolidovaného prístupu EÚ v boji proti obchodovaniu s ľuďmi s cieľom ešte viac posilniť odhodlanie a úsilie EÚ a členských štátov predchádzať obchodovaniu s ľuďmi a bojovať proti nemu by členské štáty mali uľahčiť koordinátorovi EÚ pre boj proti obchodovaniu s ľuďmi plnenie jeho úloh napríklad zlepšením koordinácie a súdržnosti medzi inštitúciami a agentúrami EÚ a členskými štátmi a medzinárodnými aktérmi, prispievaním k vypracovaniu existujúcich alebo nových politík EÚ týkajúcich sa boja proti obchodovaniu s ľuďmi alebo podávaním správ európskym inštitúciám.

(18) Rada by mala v súlade s bodom 34 Medziinštitucionálnej dohody o lepšej tvorbe práva vyzvať členské štáty, aby vo vlastnom záujme a v záujme Únie vypracovali a zverejnili tabuľky, ktoré budú čo najlepšie vyjadrovať vzájomný vzťah medzi touto smernicou a opatreniami na jej transpozíciu.

- (19) Keďže cieľ tejto smernice, a to boj proti obchodovaniu s ľuďmi, nie je možné uspokojivo dosiahnuť na úrovni samotných členských štátov, ale z dôvodov rozsahu a účinkov ho možno lepšie dosiahnuť na úrovni Európskej únie, môže EÚ prijať opatrenia v súlade so zásadou subsidiarity podľa článkov 3 a 5 Zmluvy o Európskej únii. V súlade so zásadou proporcionality uvedenou v druhom z týchto článkov táto smernica neprekračuje rámec nevyhnutný na dosiahnutie tohto cieľa.
- (20) Táto smernica rešpektuje základné práva a dodržiava zásady uznané najmä v Charte základných práv Európskej únie, osobitne ľudskú dôstojnosť, zákaz otroctva, nútenej práce a obchodovania s ľuďmi, zákaz týrania a neľudského alebo ponižujúceho zaobchádzania alebo trestania, práva dieťaťa, právo na slobodu a bezpečnosť, slobodu prejavu a informácií, ochranu osobných údajov, právo na účinné prostriedky nápravy a na spravodlivý proces a zásady zákonnosti a primeranosti trestov k trestným činom. Zámerom tejto smernice je predovšetkým zabezpečiť plné dodržiavanie týchto práv a zásad, pričom je potrebné ju primerane uplatňovať.
- (21)¹ V súlade s článkom 3 Protokolu o postavení Spojeného kráľovstva a Írska s ohľadom na priestor slobody, bezpečnosti a spravodlivosti, ktorý je pripojený k Zmluve o Európskej únii a Zmluve o fungovaní Európskej únie, Írsko oznámilo želanie zúčastniť sa na prijatí a uplatňovaní tejto smernice.

V súlade s článkami 1 a 2 Protokolu o postavení Spojeného kráľovstva a Írska s ohľadom na priestor slobody, bezpečnosti a spravodlivosti, ktorý je pripojený k Zmluve o Európskej únii a Zmluve o fungovaní Európskej únie, a bez toho, aby bol dotknutý článok 4 uvedeného protokolu, sa Spojené kráľovstvo nezúčastňuje na prijatí tejto smernice a nie je ňou viazané ani nepodlieha jej uplatňovaniu.

¹ V odôvodnení 21 sú zohľadnené pozície delegácií IE, UK a DK.

V súlade s článkami 1 a 2 Protokolu o postavení Dánska, ktorý je pripojený k Zmluve o Európskej únii a Zmluve o fungovaní Európskej únie, sa Dánsko nezúčastňuje na prijatí tejto smernice, nie je ňou viazané ani nepodlieha jej uplatňovaniu,

PRIJALI TÚTO SMERNICU:

Článok 1

Predmet úpravy

Cieľom tejto smernice je stanoviť minimálne pravidlá týkajúce sa vymedzenia trestných činov a sankcií v oblasti obchodovania s ľuďmi. Jej cieľom je takisto zaviesť spoločné ustanovenia na posilnenie prevencie trestnej činnosti a ochrany jej obetí a zohľadniť pritom rodové hľadisko.

Článok 2

Trestné činy súvisiace s obchodovaním s ľuďmi

1. Členské štáty prijímú potrebné opatrenia, ktorými sa zabezpečí, aby sa za trestné činy považovali tieto úmyselné skutky:
zlákane, preprava, presun, prechovávanie alebo prevzatie osôb vrátane výmeny alebo odovzdania kontroly nad týmito osobami na účely vykorisťovania, a to prostredníctvom hrozby alebo použitia násilia, alebo iných foriem donucovania, únosu, podvodného konania, ľsti, zneužitia moci alebo zraniteľného postavenia, alebo poskytovania či prijímania peňažného plnenia alebo iných výhod na dosiahnutie súhlasu osoby majúcej kontrolu nad inou osobou.
2. Osoba sa nachádza v zraniteľnom postavení, keď nemá inú reálnu alebo prijateľnú možnosť, než sa podvoliť danému zneužitiu.
3. Vykorisťovanie zahŕňa prinajmenšom vykorisťovanie iných osôb na prostitúciu alebo iné formy sexuálneho vykorisťovania, nútenú prácu alebo služby vrátane žobrania, otroctvo alebo praktiky podobné otroctvu, nevoľníctvo alebo využívanie na trestnú činnosť, alebo odoberanie orgánov.
4. Ak sa použil ktorýkoľvek z prostriedkov uvedených v odseku 1, nie je rozhodujúce, či obeť obchodovania s ľuďmi dala súhlas so zamýšľaným alebo skutočným vykorisťovaním.

5. Ak sa konanie uvedené v odseku 1 týka dieťaťa, považuje sa za trestný čin obchodovania s ľuďmi aj vtedy, keď nebol použitý žiadny z prostriedkov uvedených v odseku 1.
6. Na účely tejto smernice je „dieťa“ každá osoba mladšia ako 18 rokov.

Článok 3

Navádzanie, napomáhanie a pokus

Členské štáty prijímú potrebné opatrenia, ktorými sa zabezpečí, aby navádzanie na trestný čin uvedený v článku 2, jeho napomáhanie a pokus o jeho spáchanie boli trestné.

Článok 4

Tresty

1. Členské štáty prijímú potrebné opatrenia, ktorými sa zabezpečí, aby sa za trestné činy uvedené v článku 2 ukladali tresty odňatia slobody s hornou hranicou trestnej sadzby najmenej päť rokov.
2. Členské štáty prijímú potrebné opatrenia, ktorými sa zabezpečí, aby sa za trestné činy uvedené v článku 2 ukladali tresty odňatia slobody s hornou hranicou trestnej sadzby najmenej desať rokov, ak sa spáchali za niektorej z týchto okolností:
 - a) trestný čin sa spáchal voči obeti, ktorá je obzvlášť zraniteľná, čo v kontexte tejto smernice zahŕňa prinajmenšom všetky obeť v detskom veku;
 - b) trestný čin sa spáchal v rámci zločineckej organizácie v zmysle rámcového rozhodnutia 2008/841/SVV;
 - c) trestným činom sa úmyselne alebo z hrubej nedbanlivosti ohrozil život obete;
 - d) trestný čin sa spáchal za použitia hrubého násillia alebo spôsobil obeť obzvlášť závažnú ujmu.

3. Členské štáty prijímú potrebné opatrenia, ktorými sa zabezpečí, aby sa skutočnosť, že trestný čin spáchal verejný činiteľ pri výkone svojich právomocí, považovala za priťažujúcu okolnosť.
4. Členské štáty prijímú potrebné opatrenia, ktorými sa zabezpečí, aby sa za trestné činy uvedené v článku 3 ukladali účinné, primerané a odrádzajúce tresty, ktoré môžu zahŕňať odovzdanie.

Článok 5

Zodpovednosť právnických osôb

1. Členské štáty prijímú potrebné opatrenia, ktorými sa zabezpečí, aby právnické osoby niesli zodpovednosť za trestné činy uvedené v článkoch 2 a 3, ktoré spáchala v ich prospech akákoľvek osoba konajúca buď samostatne alebo ako súčasť orgánu právnickej osoby, ktorý má rozhodujúce postavenie v rámci právnickej osoby, a to na základe:
 - a) oprávnenia zastupovať právnickú osobu alebo
 - b) oprávnenia prijímať rozhodnutia v mene právnickej osoby, alebo
 - c) oprávnenia vykonávať kontrolu v rámci právnickej osoby.
2. Členské štáty takisto zabezpečia, aby právnická osoba niesla zodpovednosť v prípade, že nedostatočný dohľad alebo kontrola zo strany osoby uvedenej v odseku 1 umožnili, aby osoba podliehajúca právomoci tejto právnickej osoby spáchala niektorý z trestných činov uvedených v článkoch 2 a 3 v prospech tejto právnickej osoby.
3. Zodpovednosť právnickej osoby podľa odsekov 1 a 2 nevylučuje trestné konanie voči fyzickým osobám, ktoré sú páchatel'mi, podnecovateľmi alebo spolupáchatel'mi trestných činov uvedených v článkoch 2 a 3.
4. Na účely tejto smernice je „právnická osoba“ akýkoľvek subjekt, ktorý má právnu subjektivitu podľa rozhodného práva, s výnimkou štátov alebo orgánov verejnej moci pri výkone štátnej moci a s výnimkou medzinárodných verejných organizácií.

Článok 6

Sankcie voči právnickým osobám

1. Členské štáty prijímú potrebné opatrenia, ktorými sa zabezpečí, aby právnickú osobu zodpovednú podľa článku 5 ods. 1 a 2 bolo možné potrestať účinnými, primeranými a odradzujúcimi sankciami, ktoré zahŕňajú trestné alebo aj iné ako trestné sankcie a ktoré môžu zahŕňať aj ďalšie sankcie, ako napríklad:
 - a) vylúčenie z nároku na verejné príspevky alebo pomoc;
 - b) dočasný alebo trvalý zákaz obchodnej činnosti;
 - c) nariadenie súdneho dohľadu;
 - d) súdne rozhodnutie o zrušení;
 - e) dočasné alebo trvalé zatvorenie prevádzok, ktoré sa použili na spáchanie trestného činu.

Článok 6a

Zaistenie a konfiškácia

Členské štáty prijímú potrebné opatrenia, ktorými sa zabezpečí, aby ich príslušné orgány boli oprávnené zaistiť a skonfiškovať nástroje a príjmy z trestných činov uvedených v tejto smernici.

Článok 7

Nestíhanie obete alebo neukladanie trestov voči obeti

Členské štáty v súlade so základnými zásadami svojich právnych systémov prijímú potrebné opatrenia, aby príslušné vnútroštátne orgány boli oprávnené nestíhať alebo neukladať tresty v prípade obetí obchodovania s ľuďmi za ich účasť na (...) trestnej činnosti (...), ku ktorej páchaníu boli donútené (...) v priamej súvislosti s tým, že sa stali obeťou ktoréhokoľvek zo skutkov uvedených v článku 2.

Článok 8

Vyšetrovanie a stíhanie

1. Členské štáty zabezpečia, aby vyšetrovanie alebo stíhanie trestných činov uvedených v článkoch 2 a 3 nezáviseli od oznámenia alebo obvinenia zo strany obete a aby trestné konanie mohlo pokračovať aj prípade, že obeť odvolala svoju výpoveď.
2. Členské štáty prijímú potrebné opatrenia, ktoré v prípade, ak si to vyžiada (...) povaha skutku, poskytnú dostatočné lehoty na trestné stíhanie za trestné činy uvedené v článkoch 2 a 3 potom, ako obeť dosiahla vek dospelosti.
3. Členské štáty prijímú potrebné opatrenia, ktorými sa zabezpečí, aby osoby, jednotky alebo útvary zodpovedné za vyšetrovanie alebo stíhanie trestných činov uvedených v článkoch 2 a 3 absolvovali vhodnú odbornú prípravu.
4. Členské štáty prijímú potrebné opatrenia, ktorými sa zabezpečí, aby osoby, jednotky alebo útvary zodpovedné za vyšetrovanie alebo stíhanie trestných činov uvedených v článkoch 2 a 3 mali k dispozícii účinné vyšetrovacie nástroje, ako sú napríklad tie, ktoré sa používajú v prípadoch organizovanej trestnej činnosti alebo inej závažnej trestnej činnosti.

Článok 9

Právomoc

1. Každý členský štát prijme opatrenia potrebné na určenie svojej právomoci vo vzťahu k trestným činom uvedeným v článkoch 2 a 3, keď:
 - a) sa trestný čin spáchal úplne alebo čiastočne na území daného štátu, alebo
 - b) je páchatel' jeho štátnym príslušníkom.
2. Každý členský štát informuje Komisiu, ak sa rozhodne založiť svoju právomoc aj v prípade trestných činov uvedených v článkoch 2 a 3 spáchaných mimo jeho územia, napríklad keď:

- a) sa trestný čin spáchal voči jednému z jeho štátnych príslušníkov alebo osobe, ktorá má obvyklý pobyt na území tohto členského štátu, alebo
 - b) sa trestný čin spáchal v prospech právnickej osoby usadenej na území tohto členského štátu, alebo
 - c) má páchatel' obvyklý pobyt na území tohto členského štátu.
3. Na účely stíhania trestného činu uvedeného v článkoch 2 a 3, ktorý sa spáchal mimo územia dotknutého členského štátu, každý členský štát v prípadoch uvedených v odseku 1 písm. b) prijme a v prípadoch uvedených v odseku 2 môže prijať potrebné opatrenia, ktorými sa zabezpečí, aby určenie jeho právomoci nezáviselo od toho, či:
- a) sú dané skutky trestným činom na mieste, kde sa spáchali, alebo
 - b) či sa trestné stíhanie môže začať iba na základe oznámenia obete na mieste, kde sa trestný čin spáchal, alebo na základe oznámenia štátu, na ktorého území sa trestný čin spáchal.

Článok 10

Pomoc a podpora obetiam obchodovania s ľuďmi

1. Členské štáty prijímú potrebné opatrenia, ktorými sa zabezpečí, aby sa obetiam poskytla pomoc a podpora pred začatím trestného konania, počas neho a primeraný čas po jeho skončení, s cieľom umožniť im výkon práv ustanovených v rámcovom rozhodnutí 2001/220/SVV z 15. marca 2001 o postavení obetí v trestnom konaní a v tejto smernici.
2. Členské štáty prijímú potrebné opatrenia, ktorými sa zabezpečí, aby sa osobe poskytla pomoc a podpora bezodkladne potom, ako vznikne odôvodnené podozrenie, že môže byť obeťou trestného činu uvedeného v článkoch 2 a 3.

3. Bez toho, aby bola dotknutá smernica 2004/81/ES o povoleniach na trvalý pobyt, vydávaných štátnym príslušníkom tretích krajín, ktorí sú obeťami nezákonného obchodovania s ľuďmi alebo ktorí boli predmetom konania umožňujúceho nelegálne prisťahovalectvo a ktorí spolupracovali s príslušnými orgánmi, alebo podobné vnútroštátne predpisy, členské štáty prijímú potrebné opatrenia, ktorými sa zabezpečí, aby pomoc a podpora obeti neboli podmienené jej ochotou (...) spolupracovať pri vyšetrowaní, stíhaní a trestnom konaní.
4. Členské štáty prijímú potrebné opatrenia, ktorými sa zavedú vhodné mechanizmy zamerané na včasnú identifikáciu obetí a pomoc a podporu obetiam, a to v spolupráci s príslušnými podpornými organizáciami.
5. Opatrenia na pomoc a podporu, ktoré sa uvádzajú v odsekoch 1 a 2, sa poskytnú na základe obojstranného súhlasu a informovanosti a zahŕňajú zabezpečenie aspoň takej životnej úrovne obetí, ktorá im umožní uspokojovať základné životné potreby, a to prostredníctvom takých opatrení, ako sú vhodné a bezpečné ubytovanie a materiálna pomoc, potrebné lekárske ošetrovanie vrátane psychologickéj pomoci, poradenstvo a informácie, a v prípade potreby prekladateľské a tlmočnicke služby.
6. Informácie uvedené v odseku 5 v prípade potreby zahŕňajú informácie o čase na premyslenie a zotavenie podľa smernice 2004/81/ES¹ a informácie o možnosti priznania medzinárodnej ochrany podľa smernice Rady 2004/83/ES² a smernice 2005/85/ES³ alebo podľa medzinárodných nástrojov alebo iných podobných vnútroštátnych predpisov.
7. Členské štáty venujú pozornosť obetiam s osobitnými potrebami vyplývajúcim najmä z tehotenstva, zdravotného stavu, zdravotného postihnutia, duševných alebo psychologických porúch alebo z vystavenia obeť závažným formám psychického, fyzického alebo sexuálneho násilia.

¹ Smernica 2004/81/ES o povoleniach na trvalý pobyt, vydávaných štátnym príslušníkom tretích krajín, ktorí sú obeťami nezákonného obchodovania s ľuďmi alebo ktorí boli predmetom konania umožňujúceho nelegálne prisťahovalectvo a ktorí spolupracovali s príslušnými orgánmi.

² Smernica Rady 2004/83/ES z 29. apríla 2004 o minimálnych ustanoveniach pre oprávnenie a postavenie štátnych príslušníkov tretej krajiny alebo osôb bez štátneho občianstva ako utečencov alebo osôb, ktoré inak potrebujú medzinárodnú ochranu, a obsah poskytovanej ochrany.

³ Smernica Rady 2005/85/ES z 1. decembra 2005 o minimálnych štandardoch pre konanie v členských štátoch o priznávaní a odnímaní postavenia utečenca.

Ochrana obetí obchodovania s ľuďmi počas vyšetrovania a trestného konania

1. Ochranné opatrenia uvedené v tomto článku sa uplatňujú popri právach stanovených v rámcovom rozhodnutí 2001/220/SVV.
2. Členské štáty zabezpečia, aby obeť obchodovania s ľuďmi mali bezodkladne prístup k právnomu poradenstvu a v súlade s postavením obetí v príslušnom systéme súdnictva aj k právnomu zastupovaniu, a to aj na účely uplatnenia nároku na odškodnenie. Ak obeť nemá dostatočné finančné prostriedky, je právne poradenstvo a právne zastupovanie bezplatné. (...)
3. Členské štáty zabezpečia, aby sa obetiam obchodovania s ľuďmi poskytla náležitá ochrana na základe individuálneho posúdenia rizika, okrem iného aj prístupom k programom ochrany svedkov (...) alebo inými podobnými opatreniami, a to podľa potreby a v súlade s kritériami stanovenými vo vnútroštátnych právnych predpisoch alebo postupoch.
4. Bez toho, aby bolo dotknuté právo na obhajobu, a v súlade s individuálnym posúdením osobnej situácie obete príslušnými orgánmi členské štáty zabezpečia osobitné zaobchádzanie s obeťami obchodovania s ľuďmi, aby sa predišlo ich sekundárnej viktimizácii, a to tak, že sa v najširšom možnom rozsahu a v súlade s kritériami stanovenými vo vnútroštátnych právnych predpisoch, ako aj s pravidlami týkajúcimi sa diskrečného práva justičných orgánov, praxou a usmerneniami zabráni:
 - a) zbytočnému opakovaniu výsluchov v priebehu vyšetrovania, stíhania a trestného konania;
 - b) vizuálnemu kontaktu medzi obeťami a páchateľmi, a to aj v priebehu dokazovania, napríklad pri výsluchu a krížovom výsluchu, využívaním vhodných prostriedkov vrátane vhodných komunikačných technológií;
 - c) dokazovaniu na verejnom pojednávaní;
 - d) zbytočnému kladeniu otázok týkajúcich sa súkromného života.

Článok 12

Všeobecné ustanovenia o pomoci, podpore a ochranných opatreniach pre obeť obchodovania s ľuďmi v detskom veku

1. Obetiam obchodovania s ľuďmi v detskom veku sa poskytuje pomoc, podpora a ochrana (...). Pri uplatňovaní ustanovení tejto smernice musí byť prvoradý najlepší záujem dieťaťa.
2. Členské štáty zabezpečia, aby sa v situáciách, keď nie je istý vek osoby, ktorá je obeťou obchodovania s ľuďmi, a možno sa dôvodne domnievať, že táto osoba je dieťaťom, takáto osoba pokladala za dieťa v záujme toho, aby sa jej mohla bezodkladne poskytnúť pomoc, podpora a ochrana v súlade s článkami 13 a 14.

Článok 13

Pomoc a podpora obetiam v detskom veku (...)

1. Členské štáty prijímajú potrebné opatrenia, ktorými sa zabezpečí, aby sa osobitné opatrenia na pomoc a podporu obetiam obchodovania s ľuďmi v detskom veku pri ich fyzickom a psychicko-sociálnom zotavovaní v krátkodobom a dlhodobom horizonte prijali na základe individuálneho posúdenia osobitných okolností každej jednotlivcej obeť v detskom veku pri riadnom zohľadnení ich názorov, potrieb a obáv s cieľom nájsť dlhodobé riešenie situácie dieťaťa. Členské štáty v primeranom čase poskytnú obetiam v detskom veku a deťom obetí, ktorým sa na základe ich vnútroštátneho práva poskytuje pomoc a podpora v súlade s článkom 10 tejto smernice, prístup k vzdelaniu.
 - 1a. V prípade, ak podľa vnútroštátnych právnych predpisov osoby, ktoré majú rodičovské práva a povinnosti, v dôsledku konfliktu záujmov medzi nimi a obeťou v detskom veku nemôžu chrániť najlepší záujem dieťaťa a zastupovať ho, členské štáty vymenujú opatrovníka alebo zástupcu obeť obchodovania s ľuďmi v detskom veku hneď, ako ju orgány ako takúto obeť identifikujú.

2. Členské štáty prijímú podľa potreby a podľa možnosti opatrenia na poskytovanie pomoci a podpory rodine obete obchodovania s ľuďmi v detskom veku, ak sa táto rodina nachádza na území daného členského štátu. Konkrétne, členské štáty uplatnia vo vzťahu k dotknutej rodine podľa potreby a podľa možnosti článok 4 rámcového rozhodnutia Rady 2001/220/SVV.
3. Tento článok sa uplatňuje popri článku 10.

Článok 14

Ochrana obetí obchodovania s ľuďmi v detskom veku počas vyšetrovania a trestného konania

1. Členské štáty prijímú potrebné opatrenia, ktorými sa zabezpečí, aby príslušné orgány so zreteľom na postavenie obetí v príslušnom systéme súdnictva vymenovali na vyšetrovania trestných činov a trestné konania zástupcu obete obchodovania s ľuďmi v detskom veku, ak podľa vnútroštátneho práva nesmú osoby, ktoré majú rodičovské práva a povinnosti, zastupovať dieťa z dôvodu konfliktu záujmov medzi nimi a obeťou v detskom veku.
 - 1a. Členské štáty v súlade s postavením obetí v príslušnom systéme súdnictva zabezpečia, aby obeť v detskom veku mali bezodkladný prístup k bezplatnému právnomu poradenstvu a k bezplatnému právnomu zastupovaniu, a to aj na účely uplatnenia nároku na odškodnenie, pokiaľ nemajú dostatočné finančné zdroje.
2. Bez toho, aby boli dotknuté práva na obhajobu, členské štáty prijímú potrebné opatrenia, ktorými sa v trestnom konaní týkajúcom sa ktoréhokoľvek trestného činu uvedeného v článkoch 2 a 3 zabezpečí, aby:
 - a) sa obeť v detskom veku vypočula bez zbytočného odkladu potom, ako sa predmetné skutočnosti oznámili príslušným orgánom;
 - b) sa obeť v detskom veku v prípade potreby vypočula v priestoroch určených alebo prispôbených na tento účel;

- c) obeť v detskom veku v prípade potreby vypočúvali odborníci, ktorí sú na tento účel vyškolení, alebo aby sa toto vypočúvanie vykonalo s pomocou týchto odborníkov;
 - d) každé vypočúvanie obeť v detskom veku viedli podľa možnosti a podľa potreby tie isté osoby;
 - e) počet vypočúvaní bol čo najmenší a vypočúvania sa vykonávali iba vtedy, ak je to vyslovene nevyhnutné na účely trestného konania;
 - f) obeť v detskom veku mohol sprevádzať jej zástupca, prípadne dospelá osoba, ktorú si táto obeť sama zvolí, pokiaľ nebolo v prípade tejto osoby prijaté odôvodnené rozhodnutie, ktoré by to znemožňovalo.
3. Členské štáty prijímú potrebné opatrenia, ktorými sa zabezpečí, aby zo všetkých vypočúvaní obeť v detskom veku, prípadne svedka v detskom veku v rámci vyšetrovania ktoréhokoľvek trestného činu uvedeného v článkoch 2 a 3 mohol byť zhotovený videozáznam, a aby tieto videozáznamy z vypočúvania mohli byť použité ako dôkaz v trestnom konaní pred súdom v súlade s pravidlami obsiahnutými v jeho vnútroštátnom práve.
4. Členské štáty prijímú potrebné opatrenia, ktorými sa zabezpečí, aby v trestnom konaní pred súdom vo veci ktoréhokoľvek z trestných činov uvedených v článkoch 2 až 3 bolo možné nariadiť, že:
- a) súdne pojednávanie bude neverejné;
 - b) sa obeť v detskom veku môže vypočuť v súdnej sieni bez toho, aby bola osobne prítomná, predovšetkým s využitím vhodných komunikačných technológií.
5. Tento článok sa uplatňuje popri článku 11.

Článok 14a

Pomoc, podpora a ochrana poskytovaná obetiam obchodovania s ľuďmi v detskom veku bez sprievodu

1. Členské štáty prijímú potrebné opatrenia, ktorými sa zabezpečí, aby sa v osobitných opatreniach na pomoc a podporu obetiam obchodovania s ľuďmi v detskom veku uvedené v článku 13 ods. 1 zohľadnili ich osobné a osobitné okolnosti obetí v detskom veku bez sprievodu.
2. Členské štáty prijímú potrebné opatrenia, aby sa našlo dlhodobé riešenie založené na individuálnom posúdení najlepšieho záujmu dieťaťa.
3. Členské štáty prijímú potrebné opatrenia, ktorými sa zabezpečí, aby sa v prípade potreby vymenoval opatrovník obete obchodovania s ľuďmi v detskom veku bez sprievodu.
4. Členské štáty prijímú potrebné opatrenia, ktorými sa zabezpečí, aby príslušné orgány počas vyšetrovania a trestného konania v súlade s postavením obetí v príslušnom súdnom systéme vymenovali zástupcu, ak je dieťa bez sprievodu alebo oddelené od rodiny.
5. Tento článok sa uplatňuje popri článkoch 13 a 14.

Článok 14b

Odškodnenie obetí

Členské štáty zabezpečia, aby obeť obchodovania s ľuďmi mali prístup k existujúcim mechanizmom odškodňovania osôb, ktoré sa stali obeťami násilných úmyselných trestných činov.

Článok 15

Prevencia

1. Členské štáty prijímú vhodné opatrenia, ako sú napríklad opatrenia spočívajúce vo vzdelávaní a odbornej príprave, ktoré odrádzajú od dopytu, ktorý stimuluje všetky formy vykorisťovania súvisiaceho s obchodovaním s ľuďmi, a znižujú ho.
2. Členské štáty prijímú vhodné opatrenia, a to aj prostredníctvom internetu, ako sú napríklad informačné a osvetové kampane a výskumné a vzdelávacie programy, zamerané na osvetu a znižovanie rizika, že sa ľudia a najmä deti stanú obeťami obchodovania s ľuďmi, a to podľa potreby v spolupráci s relevantnými organizáciami občianskej spoločnosti a inými zainteresovanými stranami.
3. Členské štáty podporia pravidelnú odbornú prípravu úradníkov, ktorí môžu prichádzať do styku s obeťami a potenciálnymi obeťami obchodovania s ľuďmi vrátane policajných príslušníkov prvého kontaktu, a to s cieľom umožniť im identifikovať obeť a potenciálne obeť obchodovania s ľuďmi a zaobchádzať s nimi.

3a. (...)

4. S cieľom zefektívniť predchádzanie obchodovaniu s ľuďmi a boj proti nemu prostredníctvom odrádzania od dopytu, členské štáty zvažia prijatie opatrení, ktorými sa medzi trestné činy zaradí využívanie služieb, ktoré tvoria predmet vykorisťovania v zmysle článku 2, ak sa tieto služby využívajú s vedomím, že daná osoba je obeťou trestného činu uvedeného v článku 2.

Článok 16

Národní spravodajcovia alebo rovnocenné mechanizmy

Členské štáty prijímú potrebné opatrenia na ustanovenie národných spravodajcov alebo iných rovnocenných mechanizmov. Medzi úlohy týchto mechanizmov patrí posudzovanie vývoja obchodovania s ľuďmi, meranie výsledkov opatrení proti obchodovaniu s ľuďmi, vrátane zberu štatistických údajov v úzkej spolupráci s relevantnými organizáciami občianskej spoločnosti činnými v tejto oblasti, a predkladanie správ. (...)

Článok 16a

Koordinácia prístupu EÚ k obchodovaniu s ľuďmi

S cieľom prispieť ku koordinovanému a jednotnému prístupu Európskej únie v boji proti obchodovaniu s ľuďmi by členské štáty mali uľahčiť koordinátorovi pre boj proti obchodovaniu s ľuďmi plnenie jeho úloh. Členské štáty by mali koordinátorovi zasielať najmä relevantné informácie vrátane informácií uvedených v článku 16, aby mu umožnili [pravidelne] podávať [každé dva roky] správy o pokroku dosiahnutom v boji proti obchodovaniu s ľuďmi.

Článok 17

Zrušenie rámcového rozhodnutia 2002/629/SVV

Týmto sa vo vzťahu k členským štátom zúčastneným na prijatí tejto smernice¹ zrušuje rámcové rozhodnutie 2002/629/JHA o boji proti obchodovaniu s ľuďmi bez toho, aby boli dotknuté povinnosti členských štátov týkajúce sa lehoty na transpozíciu do vnútroštátneho práva.

Vo vzťahu k členským štátom zúčastneným na prijatí tejto smernice sa odkazy na zrušené rámcové rozhodnutie považujú za odkazy na túto smernicu.

¹ Vložené na žiadosť právneho servisu Rady.

Článok 18

Vykonanie

1. Členské štáty uvedú do účinnosti zákony, právne predpisy a správne opatrenia potrebné na dosiahnutie súladu s touto smernicou najneskôr do **dvoch rokov** OD PRIJATIA.
2. Členské štáty oznámia Komisii znenie ustanovení vnútroštátnych právnych predpisov, ktorými sa do ich vnútroštátnych právnych predpisov transponujú povinnosti, ktoré im ukladá táto smernica.
3. Členské štáty uvedú priamo v prijatých predpisoch alebo pri ich úradnom uverejnení odkaz na túto smernicu. Podrobnosti o odkaze upravia členské štáty.

Článok 19

Predkladanie správ

1. Komisia do **dvoch** rokov **od uplynutia lehoty ustanovenej v článku 18** predloží Európskemu parlamentu a Rade správu, v ktorej posúdi rozsah, v akom členské štáty prijali opatrenia potrebné na dosiahnutie súladu s touto smernicou **vrátane opisu opatrení uplatňovaných podľa článku 15 ods. 4**, a podľa potreby k nej pripojí legislatívne návrhy.
2. Komisia do [... rokov od prijatia] predloží Európskemu parlamentu a Rade správu, v ktorej posúdi vplyv existujúcich vnútroštátnych právnych predpisov postihujúcich užívateľov služieb, ktoré tvoria predmet vykorisťovania v súvislosti s obchodovaním s ľuďmi, na predchádzanie obchodovania s ľuďmi, a podľa potreby k nej pripojí vhodné návrhy.

Článok 20

Nadobudnutie účinnosti

Táto smernica nadobúda účinnosť dňom jej uverejnenia v *Úradnom vestníku Európskej únie*.

Článok 21

Adresáti

Táto smernica je určená členským štátom v súlade so zmluvami.

V Bruseli

Za Európsky parlament
predseda

Za Radu
predseda
